Odešel prof. PhDr. Pavel Klapil, CSc., emeritní vedoucí Katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty UP v Olomouci

Po krátké nemoci zemřel 26. 2. 2025 ve věku 88 let hudební teoretik a pedagog, etnomuzikolog, skladatel a pianista prof. PhDr. Pavel Klapil, CSc.

Převážná část jeho celoživotní profesní dráhy byla úzce spjata s Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého a její Katedrou hudební výchovy, na níž působil přes 50 let, přičemž v letech 1972 – 1991 stál v jejím čele.

Vedle vědecké a pedagogické činnosti v oblasti hudební teorie a hudební pedagogiky a dlouholeté umělecké spolupráce se sólisty opery Moravského divadla v Olomouci však trvalou stopu zanechal zejména v oblasti hudební etnografie, kterou přednášel na domovské katedře, a kde svým entuziasmem a osobním příkladem podnítil a nasměroval řadu svých pokračovatelů, kteří se písňovým folklórem, lidovou a pololidovou hudební kulturou zabývají a prezentují ji doma i v zahraničí.

Jeho všestranný hudební talent, smysl pro systematičnost a zevrubná znalost olomouckého i širšího moravského regionu znamenaly ideální předpoklady, které mu umožnily problematiku hudebního písňového folklóru adekvátně reflektovat a transformovat do řady uměleckých, odborných a popularizačních počinů. Nesmazatelnou stopu zanechal profesor Klapil na poli sběratelském a edičním. V průběhu let postupně vydal řadu svazků lidových písní z centrální Hané (1984 – 1995), Zábřežska (1987), Uničovska (1987), Lipenského Záhoří (1989, 1999, 2004) a Olomouce (2000). S touto činností úzce souvisí jeho těsná a široce ceněná vazba na současný hudebně folklórní život. Profesor Klapil předsedal v letech 1992 – 2010 porotám festivalu Lidový rok ve Velké Bystřici a vedl řadu instruktážních seminářů a workshopů s vedoucími a primáši národopisných souborů.

Jeho aktivity svým předmětem výsostně zakořeněné v moravském regionu však výrazně překročily rámec svého kraje a rozšířily se na folklorní dědictví střední a jihovýchodní Evropy. Pro prestižní evropská hudební nakladatelství A. Leduc v Paříži, Universal – Edition ve Vídni, lipské Deutscher Verlag fur Musik a dánské Musikhøjskolens Forlag edičně připravil od 70. do počátku 90. let více než dvě desítky titulů úprav moravských i evropských lidových písní. Vědeckou hodnotu mezinárodního dosahu má také Klapilova sběratelská a ediční činnost v oblasti česko-německých dvojjazyčných tzv. makaronských lidových písní, o nichž přednášel a publikoval na Sudetoněmeckém hudebním ústavu v Regensburku (1994, 1996). V domácím kontextu vyvrcholila vědecká činnost profesora Klapila ve vynikajícím zpracování kapitoly Hudební folklór v rámci rozsáhlé hudebněkulturní fresky Hudba v Olomouci 1945 – 2013 vydané v roce 2014. Posledním projektem profesora Klapila byla ojedinělá sbírka vojenských lidových písní Olomoucká brána, vážící se k tereziánskému období Olomouce i moravského regionu.

Je nutno připomenout i mnohaletou aktivní spolupráci profesora Klapila s festivalem Svátky písní Olomouc, a to od jeho prvopočátků sahajících do šedesátých let 20. století. V kontextu tohoto, pro Olomouc zcela zásadního hudebněkulturního fenoménu, zasedal v soutěžních porotách, připravoval a vedl mezinárodní teoretické semináře, přednášel pro sbormistry a redigoval festivalové sborníky. Pro dětské zpěváky a instrumentalisty byl činný také jako komponista.

S profesorem Klapilem odešla osobnost vyznávající hodnoty vzdělanosti, pozitivního životního postoje v individuálním i širším společenském rozměru a aktivního vztahu k hodnotám národního kulturního dědictví, které svým celoživotním dílem pěstoval, kultivoval a předával svým studentům, kolegům i hudbymilovné veřejnosti.

prof. PaedDr. Jiří Luska, CSc.
emeritní vedoucí Katedry hudební výchovy PdF UP v Olomouci